

ՀԱՒԱՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Տարագրութեան օրերուն) թուրքը կը պահանջէր) որ հայը իր հաւատքը ուրանայ) որ պէտքի ապրելու իրաւունքէն չզրկուի: Գանուեցան հայեր) որոնք մահուան ճանապարհը չբռնելու համար) անսահման մորմոքը իրենց սրտին մէջ) ժամանակաւոր կերպով ու երեսանց ուրացան իրենց կրօնը և փաթթոցի մը հովանիին տակ ապաստանեցան: Եղբարական օրեր էին) արիւնի) կոտորածի) նահատակութեան և ուրացումի օրեր...

Հիմա) տարինե՛ր յետոյ) երբ հասած են յոյսի) ուրախութեան և հայրենադարձութեան օրերը) հայանուն մարդիկ) Հայաստանի դժնապանութեան պաշտօնով) կը պահանջեն որ հայը իր գաղափարական կրօնը ուրանայ) որ պէտքի Աւետեաց Երկրի մուտքի տոմսէն չզրկուի:

Տարբերութիւնը մեծ է երկուքին միջև: Առաջինները կը պարտադրէին ֆիզիքական թլփատութիւն) իսկ երկրորդները կը պարտադրեն հոգեկան թլփատութիւն:

Բացէք հաւատափոխութեան հանդէսին մունետիկ դարձած «յառաջգիմական» մամուլին էջերը: Խուժանային ցնձութեան մեծ տօն ու գինարբուք: Խորագրի ամէնախոշոր տառերը պզտիկ կուգան ծանուցանելու համար «հրաժարողներու» խայտաբղէտ ցուցահանդէսը: Ի՛նչ ուրախութիւն) ի՛նչ պարծանք. ասանկ երանութիւն երբեք չէր ճանչցած հայոց կեանքը: Ասանկ յաղթանակ երբեք չէր արձանագրած հայոց պատմութիւնը: Մեր զօրավարներու բոլոր յաջողութիւնները կը նսեմանան ի սէր Հայաստանի շահուած այս անարիւն յաղթանակին քով: Միջազգային կացութիւնը) քաղաքական դէպքերը) հայկական դատը) ներգաղթն անգամ մոռցուած կամ խեղդուած են հակառակորդ մամուլի սիւնակներուն մէջ:

Դէպքը շմշեցուցիչ է) դէպքը անմոռանալի... հայ ժողովուրդի մեծագոյն կուսակցութիւնը կը քայքայուի) քայքայուած է արդէն) փոշիացած) փճացած և անսպառ աւար մը ձգած բոլոր տեսակի փերեզակներուն) յելուզակներուն և սնանկներուն:

Ողորմելի) հաւատաքննիչներ) Հայաստանի սրբութիւնը երեսուն արծաթի վաճառքի հանող չարաշահներ) կրկնապատկեցէք ձեր թերթերու էջերը) որովհետեւ անոնք նեղ պիտի գան «հրաժարողներու» անունները ընդունելու համար. օրը քանի մը անգամ յաւելուածներ լոյս ընծայեցէք) որովհետեւ այս ընթացքով) տասը տարին քիչ պիտի գայ սպառելու համար բոլոր Դաշնակցականներու ցանկերը: Չեր կարծածէն շատ աւելի մեծ են Դաշնակցութեան սահմանները հայ ժողովուրդին մէջ և շատ աւելի խոր անոր արմատները) հոգիներէն ներս: Թոյլ մի՛ տաք որ մաքսանենցութեամբ Հայաստանի սահմանը անցնողներ ըլլան. լա՛ւ հսկեցէք և լա՛ւ հաւատաքննեցէք) որովհետեւ դժուար է գտնել արիւնով ու հոգիով անխարդախ հայ մը) որ հաղորդուած չըլլայ Դաշնակցութեան շունչով) որ կրած չըլլայ Դաշնակցութեան բարձր հայրենասիրութեան դրոշմը իր սրտին վրայ:

Անշուշտ հետզհետէ պիտի կատարելագործէք այն բանաձեւերը) զոր գաղտնի անկիւններու մէջ հազար ու մէկ խաղերով կը ներկայացնէք գաղափարի զինուոր արձանագրուած «մեղաւոր» տղոց: Կասկած չունինք որ վաղը պիտի չգոհանաք «Դաշնակցութիւնը կը դատապարտեմ» բացատրութեամբ և պիտի աւելցնէք նորանոր դատասարտութիւններ: Պիտի ստիպէիք հայ մարդուն ստորագրել թուղթի մը տակ) որ դատապարտելով կը դատապարտէ բոլոր այն «դաւաճանները») որոնք հայկական դատի մասին խօսք կ'ընեն) հայ հողերու ազատագրութեան) հայ հոգիի անկախութեան պայքարը կը մղեն: Այդ էր ձեր դիրքը տակաւին երէկ և այդպէս կրնայ ըլլալ նաև վաղը) երբ հովը ուրիշ ուղղութեամբ փչէ:

Խեղճ Հայաստան) ի՛նչ ոճիրներ կը գործուին քու անունովդ: Հայոց լեռներն ու հինաւուրց յիշատակարանները լեզու ունենային և խօսէին: Հայ ժողովուրդը հոգեկան թէ ֆիզիքական ողբերգութիւններ շատ էր տեսած. բայց ա՞յս մէկը) տեսած էր նման ոճիր մը իր պատմութեան ամբողջ ընթացքին: Հայաստանի հարազատ գաւակները հայրենիք կը հրաւիրուին մէկ պայմանով. — Ուրանալ Դաշնակցութեան հաւատամքը) որ կէս դարու ալեկոծ անցեալին հերոսամարտերը և ներկայ Հայաստանն իսկ կերտող անմահ առաքեալներու և քիւրաւոր նահատակներու հաւատամքն է: Դրժել դաշնակցական մարդու երգումը) որ Հայրենիքը ամէն բանէ վեր դասելու և անոր համար գոհուելու երգումն է:

Մինչև հիմա ի՛նչպէս կոյր մնացած են բոլոր անոնք) որոնք անըմբռնելի հրաշքով մը յանկարծ կը տեսնեն ահա՜ «ճշմարտութեան» լոյսը և դարձի կուգան: Հոգին Սո՛ւրբը թէ Հայաստանի Ոգին իջաւ անոնց վրայ: Ո՛չ) տխուր է Հայաստանի ոգին: Հրաշքին գաղտնիքը ներգաղթի ժանտաւաներուն ձեռքը կը գտնուի:

Ներգաղթ թէ դաւադրութիւն ոսկայն. ի՛նչպէս չտալ այս հարցումը) երբ բուն ներգաղթը անցած է երկրորդ գծի վրայ) երբ Սևուի դաշնագրով նուիրագործուած հայ հողերու խնդիրը գրեթէ մոռցուած) և իբրև գերագոյն միսթարանք՝ հայ ժողովուրդին կը ծանուցուի կեղծուած հրաժարականներու աւետիսը: Ինչո՞վ բացատրել այն դիւային հրճուանքը) որ օրն ի բուն կը յորդի «յառաջգիմական» մամուլի էջերէն: Ի տես այս բարձրադաղակ զաւելչտին) օտար հանդիսատես մը պիտի կարծէր թէ ազատուած է բովանդակ Հայաստանը և հայ ազգը հասած իր դարաւոր երազին:

Հայրենիքի կարօտով տուայտող և թշուառութեան մատնուած հայ բազմութիւններու տառապանքն է որ տօնավաճառի հրապարակին վրայ օր ցերեկով կը սակարկեն հայանուն դժնապանները մեր սուրբ հայրենիքին: Կամ կ'ըսպաննեն հոգիդ) բարոյականդ) հաւատքդ) կամ տեղ չունիս քու պապերուդ հողին վրայ: Տարօրինակ: Աշխարհիս մէջ կա՞յ ուրիշ հայրենիք մը) որ այս գարշ պայմանը դնէ իր գաւակները ներս կանչելու համար: Եթէ այս բեմադրութիւնը կը սարքուի Հայաստանի ներքին ապահովութիւնը նկատի ունենալով) անիմաստ մտահոգութիւն մըն է. ամէն ոք գիտէ թէ Խորհ. Միութեան սահմաններէն ներս տերեւն անգամ չի կրնար շարժիլ առանց Չեկայի գիտակցութեան: Ներգաղթողները) չէզոք թէ կուսակցական) ուրիշ ընկելիք չունին) եթէ ոչ ըլլալ պարկեշտ քաղաքացիները երկրին և աշխատիլ անոր բարգաւաճութեան համար: Իսկ եթէ «Վիդայի» այս ձև վաճառքին բուն նպատակն է արտասահմանի հայութիւնը իր հունտէն չորցնել ու զայն զրկել իր ամենէն կենսառոյգ կազմակերպութիւններէն) մեր հակառակորդներուն ըրածը ներգաղթի անուան տակ գործադրուած այնպիսի դաւադրութիւն մըն է) որուն բոն զոհերը իրենք պիտի ըլլան անկասկած) երբ վաղը ջուրերը պարզուին: Թուրքը չկրցաւ սպաննել մեր ապրելու կամքը և յաւիտենապէս ծլարձակող երիտապարտութիւնը) որուն «ժողովն» է այսօր Հ.Մ.Բ.Մ. ըյօտարին իսկ խոստովանութեամբ զոհն արմատին ուղղած են տապարը:

Մեր ժողովուրդը արտաքին թշնամիներուն չափ լաւ կը դժնազանէ նաև ներքին թշնամիները: Վստա՛ կրնաք ըլլալ) դիտա՛ տեւեր ձեր աժան ուրախութիւնը և դուք հաւատաքննիչներ) որ երկար չի տաք ձեր փորած փոսին մէջ: